

ȘCOALA NOASTRĂ

Foaie învățătorescă de cultură și orientare profesională.

Redacția și Administrația:

SAVA BARBATEȘCU Turnu-Severin

Str. Căpitan Coravu 30

Scoala și Străjeria.

„Străjeria-i o credință, un avânt“.

M. S. REGELE.

Rândurile de față sunt determinate de discuția ce-am avut c'un prieten asupra dragostei „exagerate“ ce poartă școlarii și educatorii lor străjeriei. „Se neglijează cartea“ zicea stimatul meu interlo-cutor. „Vom obține mâine generații slabe sub raportul intelectual“.

O considerare superficială a acestei însemnate probleme educa-tive, o necunoaștere a notelor conținutului noțiunii „străjerie“ face pe mulți oameni bine intenționați, să opună străjeria școlii. Ade-vărul stă altfel.

Străjeria este o complinire, o continuare dacă vrei, a școlii. E disciplinarea în jurul unei credințe a întregii munci intra școlare.

În ce constă această credință? În intuiția pe care și-au format-o elementele reprezentative ale epocii noastre, — și pe care trebuie să ne-o apropiem toți — că pământul, legea și neamul, reprezentate prin Rege, Steag și Armată, sunt singurele valori cărora trebuie să închinăm activitatea noastră individuală.

Străjeria este avântul care cere mobilizarea generală a tuturor potențelor individului în slujba valorilor eterne: Lege, Neam și Rege.

Străjeria este trecerea la temperatura caldă a credinței, a tu-turor cunoștințelor și a tuturor închinărilor împlântate de școală.

Este greșit a se considera străjeria ca un sport; sportul este aci numai o latură.

Ostenește-te, bunul meu preopinent, la ridicarea și coborârea pavilionului străjeresc. Lasă acasă ideile preconceptuate. Vei înțelege acolo sufletul de viață nouă: Vei deveni străjer!

V. Grosu.

Spre noi orizonturi...

„Straja Țării“, este singura instituție care a deschis învățământului nostru noi orizonturi, atât ca disciplină și organizare cât ca și metodă. Camarazii cari au urmat cursul de inițiere stră-jerească, au observat lipsurile cari fatal ne stăpâneau pe fiecare și cari au fost înlăturate, învățând și trăind stră-jerește.

Am văzut colegi, cari numai după 22 de zile trăite la centrele de îndrumare, plecau cu atât elan și cu atâta dor de muncă, cum rar am întâlnit. În momentul părăsirii centrului, în su-fletul fiecărui camarad, se petrecea în mic o ade vărată tragedie. Ar fi dorit cu toții, ca aceste cursuri să dureze cât mai mult pentru a fi cât mai mult împre-una. (Dealtfel aceasta dorință, am vă-zut-o exprimată aproape în toate lu-crările scrise ale camarazilor). Iată o trainică și sinceră unire sufletească și spirit social perfect, pe cari n'au reu-șit să le realizeze, — într'un timp așa de scurt, — nici o instituție până a-cum.

Fiecare comandant—străjer, poartă în suflet, — pe lângă nostalgia vieții pe-trecută la centrele de îndrumare, — și dorința de a face, în locul în care e trimis, tot ceace a învățat și tot ceace cere străjeria. — Această dorință însă, trebuie alimentată cu un entuzi-asm neînfrânt și cu o muncă stărui-toare și sistematizată.

Suntem la începutul anului școlar.

Avem în față, un întreg câmp de ac-tivitate, care se vrea străbătut până la capăt.

E bine însă să nu pornim pripit și mai ales, să nu lucrăm fără un pro-gram dinainte întocmit.

În mintea fiecărui camarad, e o avalanșă de idei și năzuinți, care toa-te cer grabnică exteriorizare. Și dacă vom începe cu toate odată, vom sfâr-și prin a nu realiza nimic, pierzând și din intensitatea elanului. Deaceea ne vom alcătui planuri de lucru trimestri-ale sau cel puțin lunare. Înainte de a începe munca, ne vom strădui ca prin convorbiri în diferite ocaziuni, să creem, — atât în sat cât și în școală, — o atmosferă prielnică noiei discipline a străjeriei. S'o facem înțeleasă, iubită și apreciată la înalta ei valoare.

Vom organiza apoi în școală cuibu-rile și centuriile. (Concomitent, sau chiar mai înainte, vom întocmi și procesele-verbale de constituirea stolului).

La repartizarea pe cuiburi mai ales va trebui să ținem seama de multe amănunte ca de pildă, nu vom forma cuiburi mixte; străjerii dintr'un cuib să dispună de același efort fizic; să locuiască în aceeași parte a satului; e-levii cei buni să încadreze în cuiburi pe cei mai slăbuți, făcându-i pe toți să-i înțeleagă că întreaga lor muncă și pricepere, s'o depună în serviciul și pentru prestigiul cuibului.

Vom împărți apoi în cuib atribuțiile:

Unul va fi cu curățenia, altul cu con-trolul temelor înainte de a veni învă-țătorul, altul va fi însărcinat cu con-trolul igienei corporale, etc. — pentru a ști fiecare străjer ce are de executat când cuibul să ia de servici pe stol.

După aceea, vom începe ședințele cu șefii de cuiburi. Nimic nu vom pu-tea lucra, dacă nu ne-am format la în-ceput pe șefii de cuiburi, prețioși au-xiliari ai noștri. (La aceste ședințe, sunt obligați să ia parte și colegii și colegele dela aceeaș școală, chiar dacă n'au urmat cursul de inițiere) Se înțelege că șefii de cuiburi, vor rămâne multă vreme neschimbați. Școala șefilor de

cuib, va trebui să preceadă totdeauna ședințele pe cari le avem de executat cu stolul, ca o pregătire a cadrelor.

Să ne dăruim acestei înălțătoare o-pere sociale și naționale, pe care Stra-ja Țării și-a propus să înfăptuiască,— cu tot sufletul și cu toată puterea no-astră de muncă. — Acel — „gata la datorie“, să fie adânc integrat ca un imperativ categoric, în structura ființei noastre.

Lucrând astfel, vom dovedi că sun-tem demni de iubirea și înțelegerea ce ne-o acordă Marele nostru Străjer.

Vom mai reveni.

D. Bunescu
Învățător

O încercare de aplicare a Metodei Decroly.

(Traducere din Revista Pour L'ère nouvelle Nr. 137 Mai—Iunie 1938.)

„Prin viață pentru viață“.

În metoda Decroly, învățământul es-te bazat pe experiență. Pupitre fixe unde școlarii s'așează pentru a asculta și pentru a repeta lecția, o tablă la care învățătorul se străduiește să es-plice, acest tip de clasă cu pereții goi este complet condamnat de școala de-crolyană. În școala decrolyană, clasa se transformă în atelier, în laborator; carte vie, unde elevul lucrează; muzeu, unde păreții se acopăr cu tablouri di-versce și lucrării de ale copiilor.

Observația servește de basă la nu-meroase exerciții, ce concură să dea co-pilului cunoștințe, pe cât posibil com-plete, despre subiectul studiat.

Aceste exerciții sunt strâns legate între ele. Așa cum funcțiunile inteli-genței se asociază și se interpătrund, un subiect dă loc la exerciții de comparație, de logică, de vocabular și de calcul, o-ral și scris, etc., precum și la pictură, la desen, la diferite forme de lucru-ma-nual: modelași, tâmplărie, țesut, gră-dinărie, etc.

Scopul acțiunii educative, subliniază Decroly, este tot odată să desvolte creerul și să stimuleze copilul la ac-tivitate, în scopul că școala activă, cum numele o arată, să formeze, în ultima analiză, ființi capabile de a realiza și utiliza cunoștințele pentru ele însuși și pentru colectivitate.

Observația constituie deci basa, ră-dăcina care nutrește coroana arbore-lui. Dar cum să observăm? Pentru a observa o semință, spre exemplu, nu ne vom mulțami să o luăm în mâ-nă, a-i privi coaja și de a-i face o sec-țiunea, căci vom căpăta cunoștințe su-perficiale și limitate. Vom face să ger-mineze sămânța, vom varia condițiu-nile de germinație, pentru a descoperi legile de care ascultă dezvoltarea ei. Vom pune diferite specii de semințe între două petece de bumbac sau de pământ umed, vom pune unele într'un loc obscur, altele într'un loc jumătate luminat, altele în plină lumină; câteva

vor fi semănate în pământ bun, altele în nisip, etc.

Cu acest sistem, natura vorbește co-pilului o limbă prea clară, prea fundă, pătrunzătoare, mai poetică și mai adevărată decât a cărților sau de-cât a învățătorilor ce se străduiesc să i-o facă cunoscut omului prin cuvinte.

Și aici, printr'o inevitabilă asociație de idei, memoria îmi evocă clasele primare și mai târziu ale institutului național unde profesorul, cu o voce dogmatică, expune un subiect și noi repetând cuvintele sale cu o voce monotonă și indiferentă. Și acestea erau cuvinte bune, dar nimic pentru noi. A trebuit să mă ocup eu însumi de copii pentru a măsura adesa acest învățământ pur cărturăresc care ne-a desvoltat interesul și frumusețea lucru-rilor, pe care nu le-am cunoscut de-cât prin aceste cuvinte.

Astfel, într'o zi, cântând material de observație pentru micii mei elevi, des-coperii la câmp foi pline de mici ouă de fluturi. Ajung la școală cu acest mărț dar. Pun ouăle într'un pahar, pentru a nu le distruge și două sau trei zile mai târziu paharul se trans-formă într'un cuib de vermi micuți și vineți. În fiecare dimineață mergeam să culeg foi proaspete pentru a-i nutri și din zi în zi îi vedeam crescând.

Copiii îi observă și atențiunea lor crește odată cu interesul. Din nenorocire vacanța vine și lipsește pe copii de a vedea ultimele faze de dezvoltare, rezervându-mi mie singură o adevărată poveste feerică. Duc vasele la mine și după puține zile, omizile, care deja nu-mi mai aminteam cu nimic de micii viermi care ieșeau din ouă, păreau bol-nave, bolnave și greoie. Credeam că vor muri, când într'o dimineață — mi-nune — mișcând tufele zăresc un mare număr de crisalide. Într'altă zi, un pâl-c de fluturi de culori diferite ieși dintre foi și bătând din aripi se îndreaptă către fereastră penrru a merge să se

(urmare în pag. 3)

Cărți pentru cursul primar.

Editura **Librăria Școalelor din Craiova** pune în vânzare și anul acesta **cărțile didactice de curs primar**, alcătuite la prima aprobare din 1929, de **Marin Florescu, Ilie Jianu și Sava Bărbătescu**, institutori.

Cărțile au fost revizuite, complectate și prezentate la concursul de cărți didactice din 1936, de către **Marin Florescu și Ilie Jianu**. Onor. Minister al Educației Naționale le-a reaprobat pe baza referatelor elogioase ale comisiunilor de cercetare.

Geografiile a fost alcătuite în colaborare cu D-șoara **Sofia Andreescu** profesoară și cu eleva d-sale **Margareta Bărbătescu**, învățătoare.

Aritmetica pentru cl. I cu textul colorat lei 28

"	"	II	"	"	20
"	"	III	"	"	18
"	"	IV	"	"	20
"	"	V	"	"	24

Aceste manuale dau o deosebită importanță tratării metodice a sistemii numerației decadice arătând intuitiv prin cubulețe raportul dintre feluritele unități: unime, zece, sută, etc. așa cum nici o altă aritmetică nu a izbutit până azi să o facă. Probleme numeroase alese și luate din viața locală și reală de azi, servesc ca aplicare tuturor regulilor și noțiunilor. Calculul oral este de asemeni mult folosit.

Gramatica pentru cl. III lei 19

"	"	IV	"	19
"	"	V	"	18

Materia, cu exemple alese din viața zilnică a elevilor, este expusă metodic, ușurând mult munca învățătorului. Regulile și noțiunile sunt formulate clar și precis. Aplicațiuni variate și bazate pe logică, însoțesc fiecare lecțiune.

Compunerile sunt episoade din viața activă a copiilor, expuse metodic și cu un deosebit colorit. Compunerile după imagini sunt deasemenii folosite în aceste cărți.

Geografia pentru clasa II jud. Mehedinți lei 28

"	"	"	"	Dolj	"	28
"	"	III	"	România	"	52
"	"	IV	"	Continentele	"	50
"	"	V	"	Pământul	"	56

Manualul de clasa a doua are folosită metoda „observării directe” pentru tratarea materiei din trimestrul I. Toate aceste manuale au o colecție de hărți în patru și cinci culori după modelul hărților întrebuințate în învățământul secundar.

O colecție aleasă de vederi din T.-Severin, Baia de Aramă, Strehaia, Craiova și din satele din județul Mehedinți și Dolj

inlesnesc predarea învățământului în mod intuitiv. Și în celelalte geografii pentru clasele III—IV și V vederi numeroase și foarte reușite ilustrează textul.

Caete de caligrafie pentru clasa I lei 8

"	"	"	"	II	"	8
"	"	"	"	III	"	8
"	"	"	"	IV	"	8

Aceste caete aplică în întregime principiile scrierii cursive dela opt milimetri până la 2 milimetri. Scrierea model e făcută de caligrafi desăvârșiți. Hârtia folosită, e hârtia velină. Caetul de clasa IV are modele de compuneri din cele cerute de programa analitică.

Caete de deprinderi geografice pentru clasa II lei 10

"	"	"	"	III	"	12
"	"	"	"	IV	"	12

Caet de desemn pentru clasa II lei 10

"	"	"	"	III	"	10
"	"	"	"	IV	"	10

Caetele de desemn geografic, făcute pe hartie specială de desemn, au modele și indicații care ajută mult pe elevi la săvârșirea acestor aplicațiuni.

De asemeni, caetele de desemn, au modele și sugestii pentru tratarea cu ușurință a lecțiilor indicate în programa analitică. În special, caetul pentru clasa III dă indicații prețioase pentru lecțiile de desen după perspectivă. Desemnului din imaginație i s'au lăsat pagini anume, în care sunt notate cu cuvinte numai anumite scene din povestiri cunoscute școlărilor, pentru a fi desemnate de fiecare elev după puterea lui de imaginație.

Carnete de note și observațiuni pedagogice cartonai lei 7. Acest carnet a fost întocmit în 1932 cu colaborarea unui distins profesor de pedagogie. A fost îmbunătățit cu noi observațiuni. Cuprinde patru părți bine distincte: *Buletinul de înscrierea elevului*, care se complectează cu prilejul înscrierii elevului la școală; *fișa sanitară*, ce se complectează de medic; *fișa pedagogică* adecuată la realitățile noastre românești și *situația școlară cu notele după matricola școlară*, întrucât acest mod de notarea inteligenței și purtării încă e folosit în școala noastră primară. La sfârșit sunt date lămuririle necesare complectării acestui carnet. Il socolim cel mai complet din câte au apărut în acest domeniu.

Cărțile se găsesc de vânzare la toate librăriile din țară.

Peste reducerea de 20% impusă de Ministerul Educației Naționale, editura oferă un rabat de 20% librăriilor, cooperativelor școlare, Direcțiunilor de școli, etc. ce cumpără aceste cărți și caete.

Studiul antropometric al școlarului.

urmare și sfârșit.

Acum copilul este așezat pe scaun înalt de 30 cm. în poziție normală, cu spatele atingând stativul, iar cu mâinile rezemate de genunchi cu palmele în jos. Se coboară cursorul deasupra vârfului capului și după ce se dă copilul jos se citește distanța indicată, din care scadem înălțimea scaunului — 30 cm. și obținem înălțimea șezând sau bustul.

De aici se trece la cântar, unde se ia greutatea copilului care stă urcat pe cântar cu fața la operator, nemșcând în timpul cântării.

Se dă jos și i se măsoară circumferința craniană cu metrul panglică. Aceasta se așează cu punctul zero pe glabelă, apoi se încinge capul peste părțile laterale și punctul cel mai proeminent al occipitalului și astfel obținem circumferința craniană.

Se ia apoi echerul și se măsoară și

diametrul vertical cranian (înălțimea craniului). Aceasta se așează cu brațul orizontal pe vârful capului — (vertex) — dându-se părul — pe cât este posibil — la oparte, — iar cu brațul vertical care-i și gradat, se așează peste urechea stângă. Se citește distanța dela vârful capului — și până la punctul care-i puțin deasupra conductului auditiv — adică la extremitatea superioară a Tragionului și aceasta este înălțimea craniului.

În sfârșit se dă copilului dinamometrul pentru a i se măsura forța musculară la ambele mâini.

Întâiu i se arată, cum să prindă instrumentul în mână în așa fel să-l poată strânge între degete și podul palmei cu șurubul exterior între degete.

Intinde mâna în jos și puțin lateral, strânge instrumentul cât poate — atât cu dreapta cât și cu stânga.

Pe cadranul inferior de jos, se citește cât a strâns cu fiecare mână — după cum indică acul dinamometrului. Măsurătoarea se repetă pentru a se face cât mai exact. Cu aceasta se termină măsurătorile cerute de antropometria școlară. Înainte de a părăsi copilul instrumentele și a merge să se îmbrace i se observă și părul la axile și pubis. Absența sau prezența părului se notează dela 0 la 5, aceasta indicând după Godin — dacă elevul este în epoca prepubertară, pubertară, adolescență etc..

Până aici am descris numai prima fază a antropometriei care constă din măsurătorile propriuzise, ca apoi să se treacă la interpretarea datelor obținute prin măsurători — lucrul ce constituie faza a doua. Căci după Martinet, antropometria își propune: „De a cerceta cât mai exact complexul de caractere corporale ale fiecărui individ și de a le exprima numeric; apoi să așeze aceste caractere într'un anumit colectiv de populație pentru a le determina mai temeinic și pentru a putea

exercita influențe asupra lor”.

Fiecare măsurătoare cerută își are rostul ei în aprecierea psiho-fizică a individului ce ne este dat sub îngrijirea noastră.

Problema care se pune este însă lipsa de instrumentele necesare unor măsurători științifice — exacte, — pe care educatorul este obligat să le facă.

Până când se va găsi o soluție, se întrebuințează cele rudimentare — improvizate — care trebuie s'o spunem — vor da rezultate foarte vagi și aproximative care nu se pot compara cu cele după care se va alcătui etaloanele respective.

Munca este grea, dar muncind te încălzești de problemă și prinzi dragoste de ea, făcând ca drumul să ni se pară mai puțin greu.

Mai ales gândindu-ne că aceste măsurători stau la baza educației fizice și higienii școlare, trebuie să știm cum să împărțim exercițiile fizice în anul școlar și ce exerciții să facem pentru a obține o educație armonică integrală a ființei ce are zilnic nevoie de mișcare: copilul.

Iulian Cornilăscu.
învățător licențiat.

(urmare din pag. 1)

azeze la lumină. *In care carte putem găsi o poveste comparabilă cu spectacolul naturii?*

M'am oprit puțin asupra acestei povestiri, pentru a sublinia abisul care separă metoda Decroly de tristele noastre școli tradiționale, care se limitează exclusiv la cuvinte, nelăsând viața să străbată prin păreții prea goi și prea reci. Prin aceste exemple am dorit — o repet — să arăt că *observația* pentru a fi reală și eficientă, *cere ca noi să urmărim cursul fenomenelor și legile naturii de dezvoltarea ființelor.*

Ea cere să modificăm condițiile de realizare pentru a compara fenomenele și a determina legile care le conduc — ceea ce însemnează că observația

se acompaniază de multiple experiențe unde activitatea copilului este fără încetare solicitată.

Nu este prea necesar de a obosi creierul copiilor pentru a scoate câteva fraze rău construite și rău concepute asupra unei teme abstracte. Copiii de 5-6 ani exprimă deja cu destulă ușurință și foarte bucușori ceea ce ei au văzut ori au realizat. Micii mei școlari au făcut astfel cărțile lor de lectură. Eu am transcris textul ce ei mi l-au povestit spontan și am ajuns a forma o colecție de istorioare semnate de cei mai tineri autori.

Margareta Bărbătescu
absolventă cu diplomă a școlii
Normale de învățătoare.

Dela Banca populară „Spiru Haret“

Proces-Verbal

Sumarul ședinței adunării generale extraordinare din 5 Septembrie 1938.

Ședința s'a deschis la orele 10 a. m. în sala de cinematograful „Teatrului“ orașului T.-Severin sub președinția D-lui D. Dăncău, președintele activ al consiliului de administrație.

Se completează biroul cu D-nii, Ion Blaja și Nicolae Popescu-Samarinești ca membrii scrutatori și cu P. Popescu ca secretar, aleși prin aclamație de adunare. Se face apelul societărilor prezente și în listă semnează una sută nouăzeci personal și prin procuri. Biroul verifică formalitățile de convocare și găsește convocarea făcută în termen și formalitățile de convocare făcute în conformitate cu statutele.

Biroul declară ședința deschisă și adunarea legal constituită, fiind convocată pentru a doua oară.

D-l Președinte D. Dăncău având cuvântul salută prezența în sală a D-lui Inspector Mihail Erena dela Institutul Național al Cooperăției și face apel la luminile D-Sale atunci când biroul va avea nevoie de ele.

Intrând în ordinea de zi citește convocarea, adresele Institutului Național al Cooperăției și răspunsul consiliului de administrație.

Pune în discuție recomandățiunea Institutului Național al Cooperăției de a se fuziona Banca „Invățătorul Mehedințean“ cu banca „Spiru Haret“. Roagă pe D-nii Societari să păstreze obiectivitatea în discuțiune și respect pentru opinie. Cere să se înscrie vorbitorii pentru fuziune și contra fuziunii.

Se înscriu a vorbi pentru fuziune D-nii G. Beniog, I. Isverna, Nic. Bocșe, Cioroboreni, G. Lugojanu, Ostrovul-Corbului și D. Achimescu Slișnița.

Se înscriu a vorbi contra fuziunii D-nii: Nic. Fortună Gvardenița, M. Ciortan Roșița, D. Bunescu Gornenți și I. D. Cioclov T.-Severin.

Dându-se cuvântul vorbitorilor, înscriși la cuvânt, D-nii G. Beniog, Nic. Bocșe, G. Lugojanu și C. Achimescu arată necesitatea de a se uni cele două bănci din spirit de solidaritate de corp și din economie de cheltuieli cu administrația separată a celor două instituții.

D-l G. Lugojanu și V. Vâlceanu prin întrerupere punând în discuție persoana D-lui Sava Bărbătescu, vice-Președintele consiliului Băncii, acesta cere cuvântul în chestie personală.

D-nii Nic. Fortună, M. Ciortan, D. I. Bunescu și I. Cioclov vorbesc contra fuziunii în momentul de față, pe motivul că n'au dispărut pricinile care au dus la înființarea Băncii „Spiru Haret“: Acapararea conducerii Băncii „Invățătorul Mehedințean“ de către o clică colorată prea mult politiceste, mijloace autoritare și necooperatiste în condu-

șterea acelei Bănci, respingerea dela împrumuturi a învățătorilor, dacă nu sunt în cercul de simpatii ale conducătorilor. Cer adunării vot contra fuziunii

D-l Sava Bărbătescu, acordându-i-se cuvântul, spune că nu primește discuția cu societarul G. Lugojanu, care a vorbit și în adunarea Băncii „Invățătorul Mehedințean“ susținându-și părerea cu argumente nestatutare. Analizează și D-Sa dacă momentul de azi e potrivit pentru fuziunea celor două bănci.

Cererea de fuziune pornită dela conducătorii Băncii „Invățătorul Mehedințean“ nu este sinceră, fiindcă conducătorii acelei Bănci nu s'au adresat, cum era normal, conducătorilor Băncii „Spiru Haret“ ci au căutat ca de sus în jos să capete, printr'o înșelăciune, fondurile Băncii „Spiru Haret“, apoi și personal au declarat că nu o doresc.

Arată că portofoliul Băncii „Invățătorul Mehedințean“ astăzi este mare parte putred și compus din datorii ale membrilor consiliului de administrație și ale rudelor acelor conducători. Cere acelei Bănci și organelor de control asistente, să facă întâiu curățenia uscăturilor din portofoliul acelei Bănci, să facă ordine în administrația acelei Bănci și apoi să ceară discutarea fuziunii, de jos în sus, dela Bancă la Bancă și nu de sus în jos, prin constrângere. Mai declară că consiliul Băncii „Spiru Haret“ e dispus să-și menție oferta de a nu se alege nici unul în conducerea Băncii ce s'ar forma prin fuziune, dacă se face curățenia cerută în portofoliul Băncii „Invățătorul Mehedințean“ și a actelor de administrație și dacă actualii conducători ai acelei Bănci se învoiesc și ei să nu se aleagă cel puțin 5 ani în conducerea Băncii noi ce s'ar înființa prin fuziune.

Cere adunării un vot contra fuziunii.

D-l președinte D. Dăncău declară discuția închisă și rezumând cele vorbite de predecesori, accentuează și D-sa că motivele, care au dus la înființarea Băncii „Spiru Haret“ nu s'au schimbat.

Prezentându-se biroului o cerere, bătută la mașină, și semnată de un însemnat număr de învățători, în care se cere vot secret, pentru soluționarea problemei fuziunii. D-l Președinte face apelul celor semnați și constată în fața adunării că majoritatea celor ce au semnat acea petiție nu sunt prezenți în adunare și că petiția a fost făcută în altă parte decât în sala adunării.

Luând votul biroului și consultând și pe D-l Inspector M. Erena delegatul Institutului Național al Cooperăției, prezent în adunare, declară respinsă această cerere.

Punând la vot prin ridicare de mâini fuziunea celor două Bănci, biroul con-

stată că din 190 (una sută nouăzeci) societari prezente, votează contra fuziunii 159 (una sută cincizeci și nouă) și pentru fuziune numai treizeci și unul (31).

În fața acestui vot, D-sa declară căzută propunerea pentru fuziune și închide ședința la orele 13 din zi, mulțumind onoratului organ de control pentru asistență și societărilor pentru sacrificiul făcut de a răspunde în număr așa de mare la convocarea ce li s'a făcut (peste una a treia 1/3) din numărul societărilor Băncii.

Drept care am dresat prezentul proces verbal.

Președinte (ss) **D. Dăncău**

Secretar, (ss) **POPESCU**

Membri (ss) **I. BLAIU**

Scrutatori (ss) **N. POPESCU**

Banca populară „SPIRU HARET“ T.-SEVERIN No. 682

Domnului Director General al
Institutului Național al Cooperăției
Diviziunea C.

BUCUREȘTI

Pentru executarea *recomandățiunii făcute acestei Bănci* prin adresele Dvs. No. 10615/938 și No. 2541 din 14 Iulie 1938, de a pune în ordinea de zi a unei adunări generale extraordinare fuziunea cu banca populară „Invățătorul Mehedințean“ din localitate, consiliul de administrație în ședința sa de 28 Iulie 1938 a hotărât convocarea unei adunări generale extraordinare pentru ziua ee 5 Septembrie 1938 în T.-Severin cu recomandarea fuziunii ca singur punct în ordinea de zi. Despre acest lucru v'am încunoștințat prin adresa noastră No. 537 din 28 Iulie 1938.

În prezența delegatului Dvs. D-l Inspector Mihail Erena, s'a ținut adunarea generală extraordinară în ziua de 5 Septembrie 1938 în sala Teatrului din T.-Severin, unde s'a discutat și s'a hotărât asupra recomandățiunii ce ne-ați făcut. Copie dupe Procesul-Verbal dresat de biroul adunării l'am înmănat imediat delegatului Dvs. Ne îngăduim acum a vă expune pe scurt motivele care au dus la înființarea Băncii „Spiru Haret“ și motivele care se opun în acest moment fuziunii acestei bănci învățătoarești cu cealaltă bancă învățătoarească „Invățătorul Mehedințean“ spre a fi cercetate de Dvs. și luate în considerare odată cu hotărârea adunării generale consemnată în Procesul-Verbal luat de către delegatul Dvs.:

1) Banca populară „Invățătorul Mehedințean“ societate cooperativă a membrilor corpului didactic primar din jud. Mehedinți s'a înființat în anul 1930 în T.-Severin din nevoia de credit a învățătorilor din acest județ și din perfectă înțelegere și solidaritate a învățătorilor care s'au înscris ca membrii societari la înființare. Banca aceasta sub conducerea unor fruntași dintre învățătorii cooperatori din județ și a D-lui Ion Bobei profesor dela școala Normală din localitate ca președinte, a progresat și în 3 ani numai a ajuns să aibe ca societari majoritatea învățătorilor, cărora, cu fonduri proprii bine administrate, le-a satisfăcut nevoile de credit.

2) La adunarea generală din 1933, profitând de împrejurările politice de atunci, intră în consiliul de administrație Virgil Presură institutor în T.-Severin și cu alți colegi prieteni politici.

Este înlăturat dela conducere D-l profesor Bobei, alegându-se președinte Virgil Presură. De atunci a început o epocă nouă în viața Băncii „Invățătorul Mehedințean“. La acordarea împrumuturilor sunt preferați învățătorii

din partidul politic al președintelui, sunt înlăturați cei ce făceau altă politică; membrii consiliului de administrație și cu rudele lor se împrumută cu sume mari la bancă, imobilizând în mâinile lor o mare parte pin fondurile Băncii etc. În adunările generale din 1934, 1935 și 1936 s'a încercat să se atragă atenția conducătorilor asupra primejdiei politicianizării acestei instituții a tuturor învățătorilor. Conducătorii au introdus în discuții și în debateri violența și lovirea adversarilor, jumulirea părului, teroarea, etc. S'a recurs la forța publică: parchet, poliție ca să se poată lucra în adunările generale (în adunarea din 1936). În chipul acesta au fost înlăturați dela conducerea Băncii și dela folosirea drepturilor de asociați, toți învățătorii neprieteni politici ai președintelui Virgil Presură. S'au făcut contestații la Oficiul Național al Cooperăției, care a cercetat doar formalitățile dresate de birouri impuse adunărilor, nu alese de acestea. Nu s'au putut tămădui relele ce au dus la distrugerea încrederii în conducători și în spiritul de solidaritate al corpului învățătoresc din acest județ.

3) După adunarea generală din 1936 un număr de 400 de învățători mulți societari ai băncii „Invățătorul Mehedințean“, alții din acei ce stăteau la oparte, se adună în T.-Severin în luna Mai, din proprie inițiativă și înființează Banca „Spiru Haret“ cu garanții în statute în potriva abuzurilor ce se făceau ca Banca „Invățătorul Mehedințean“:

Banca să lucreze numai cu societari cealaltă lucra și atunci și lucrează și acum și cu nesocietari; în consiliul de administrație să se aleagă câte un consilier din fiecare plasă, din cele opt câte are județul și numai unul din capitala județului, în consiliul celeilalte majoritatea sunt dintre institutorii din T.-Severin; din consiliul de administrație să facă parte și reprezentantul autorității școlare locale revizorul școlar etc. La vizarea statutelor noii Bănci, consiliul celei vechi a făcut întâmpinare la Centrala de Indrumare și Control și cu multe și variate intervenții s'a cerut împiedecarea constituirei băncii celei noi. S'a propus de Centrala de Indrumare și Control celor două Bănci o formulă de împăcare: Consiliul celei vechi să se refacă cu patru membri din cei vechi (de culoare politică a președintelui) și patru membri din consiliul celei noi (unde erau învățători din celelalte culori politice) sub președinția unui învățător neutru. Cu această formulă a venit în T.-Severin D-l Stoian membru în comitetul Centralei de Indrumare și Control din 1936. Consiliul Băncii „Spiru Haret“ a primit formula, consiliul Băncii „Invățătorul Mehedințean“ nu a primit-o. Atunci, Centrala de Indrumare și Control a văzut dreptatea învățătorilor ce se grupau în noua Bancă și i-a dat viza, pe baza căreia s'a făcut autentificarea statutelor în Iulie 1936 și a început funcționarea.

4) Fuziunea celor două Bănci nu se poate face azi: Conducătorii Băncii „Invățătorul Mehedințean“ nu doresc sincer o fuziune, ci o *acaparare și a fondurilor Băncii „Spiru Haret“*, căci, deși sunt amândouă Băncile în T.-Severin și conducătorii și ai uneia și celeilalte sunt învățători în județul Mehedinți n'au stat nici odată de vorbă despre fuziune unii cu alții ci caută pe căi piezișe profitând de faptul că dela 1 Aprilie Virgil Presură președintele Băncii „Invățătorul Mehedințean“ e delegat și revizor școlar al județului să facă fuziunea; apoi conducerea acelei Bănci este în mâinile aceleiași clici ce a indignat corpul învățătoresc și a dus la înființarea Băncii „Spiru Haret“, metodele de lucru ale acelor conducători sunt neschimbate

Insemnări monografice asupra satului Rocșoreni din județul Mehedinți. (urmărire)

Volumul V	Fila 65	
<i>Districtul Mehedinți, Nr. rolului 1 Insurăței Nr, 189, anul 1895 luna 8-bere în 4 zile. Primiți dela D=1 Ion și Petre fii Preot. B. Stoichișescu din comuna (sau desp.) Rocșoreni, în comptul sumelor ce datorează pe anul 1894 1895.</i>		
Căi de comunicație		
Patente (fix și proporțional)		
Fonciera		
Licențe (fix și proporțional)		
Total		
Zecimea pentru percepție		
Taxa clerului		
Taxa pe hectar		
Taxa pentru filoxeră		
Despăgubirea dela însurăței	27	45
Amenzi și confisc. din		
Rata proc. de 5% și proc. ei la Stat		
Txa de timbru pentru loturi		
Taxa de înregistrare pentru loturi		
Costul măsurat. lot. la casa de dep.		
R ta amortim. loturilor cu procentele ei la casa de dep.		
Zecimi județene		
„ comunale		
„ camerei de comerț		
„ pentru drumuri		
Totalul percept	27	45

Subsemnatul percepător atestă că am primit
suma de lei douăzeci și șapte bani 45/00.
Percepător, (ss) I. Brașoveanu.

Pământul dat la 1864 s'a împărțit din ce în ce, până a ajuns împărțit în câte 7—8 pecețe și se va împărți mereu.

Sătenii lipsiți de pământ cu greu s'ar împroprietări pe moșii îndepărtate. Faptul acesta l-am văzut acum vreo doi ani cu 2 săteni împroprietăriți în Dobrogea. Au stat acolo o vară și au venit înapoi.

Ei lucrează în dijmă la mijlocași și frunțași. Condițiunile de învoire sunt următoarele: Dau proprietarului pământului „din trei una“, adică $\frac{1}{3}$ din recoltă și 3 zile de lucru, ori 3 lei de pogon; sau „împarte“ adică $\frac{1}{2}$ din recoltă fără vreo zi la pogon. Condițiunile de învoială sunt numai verbale. Dijmuiala se face repede, căci fiecare are dorința să-și vadă recolta cât mai repede adunată. Grâul, orzul și ovăzul se dijmuesc cel mai târziu până la 1 August (e de notat că seceratul începe cu luna Iulie). Recolta de porumb se dijmuie până la Vinerea-Mare (14 Octomvrie).

Banca populară s'a înființat în 1905 cu un număr de 46 membri și cu un capital de 2553 lei. Azi a ajuns la 8000 lei, cu un număr de 54 membri. Face împrumuturi pe amănute, pe credit personal, cu gir și primește și depuneri spre fructificare. Învățătorul satului este inițiatorul înființării acestei bănci. Azi e comptabilul ei. Dobânda ce ia la împrumuturi banca este de 12%, mică față de 100% ce luau cămătarii satului.

3. Dacă privim satul din punct de vedere al moralității, găsim că sătenii sunt relativ morali, credincioși și respectă prescripțiunile religioase. Relativ zic, căci se găsesc și martori mincinoși, bețivi și hoji—păcate osândite. Ca dovadă a religiosității lor e localul bisericii, făcut și întreținut cu obolul lor. Acest local e ridicat în anul 1891 pe locul primei biserici, ridicată la 1717.

Cercetând odoarele bisericesti, am găsit că toate icoanele sunt noi. Intre cărțile de serviciu am găsit vechi: un triod cu o pagină la sfârșit scrisă cu litere cirilice de mână, un liturghier din 1825, două volume minei și un penticostar din 1767.

Biserica e în formă de cruce. La intrare are un mic balcon. Deasupra de ușă este scrisă următoarea pisanie: „In numele Tatălui, al Fiului, și al Sfântului Spirit, Treinei cei de o ființă și nedespărțită; amin.“

Această Sfântă Biserică s'au reedificat acum a două oară începându-se din temelie în anul 1884, Ianuarie 26. In zilele Prea Sfinției sale Părintelui Episcop al Eparhiei Râmnicului Noului Severin D. D. Iosif. Și al Majestății sale Regelui României Carol I-ii, al Reginei Elisabeta și ale moștenitorului Tronului Principele Ferdinand: Făcându-se cu cheltuielile și ostenețile tuturilor locuitorilor acestei comune Rocșoreni, precum și alți binevoitori din alte comune prin îngrijirea Preotului Firaiche Mihulescu, și a Dumnilor Sandu Brașoveanu, Păun Mitroi, Melaiche Brașoveanu, Dumitru Mănescu, Niță Manea, Trică Manea, Pârnu Elina, Pârnu Pistol, Costache Popescu, Radu Popescu, Barbu Roman, Petre Stoichișescu, Ion Băbătescu, Vlad Brașoveanu și Gheorghe Mihuleș, Ciochișu. S'au terminat în anul 1891, Septembrie 21, în anii Păstoriei Prea Sfinției sale Părintelui Episcop D. D. Ghenație, Râmnicu. Și s'au Sfințit de Părintele Proto-Ereu Ștefan P. Călărășanu, Mehedinți“.

Temelia bisericii e zidită din piatră, iar restul din lemn, tencuit cu pământ. Pictura este bine executată.

Acoperișul e făcut din tablă de fier, vopsită cu roșu.

Deasupra acoperișului se vede un turn înalt în formă paralelipipedică, terminat sus cu un glob, deasupra căruia e o cruce. Intreg turnul e îmbrăcat în tablă de fier vopsită cu roșu. În acest turn e așezat un clopot¹⁾, care a costat 80 de galbeni. În partea de răsărit a acoperișului bisericii e o cruce, care arată credincioșilor jertfa celui ce a întemeiat biserica.

Biserica se întreține din fondurile date de Primărie și din ofrandele credincioșilor. În jurul ei are plaful dat la 1864. O parte din acest plaț este folosit ca cimilitir. Un loc viran rămas împrejurul bisericii în partea de răsărit pentru casă parohială și loc pentru rugă (nedeea dela Sf. Petre), și l-a însușit Preotul Firaiche Mihulescu cu acte de cumpărare dela săteni, cari nu aveau nici-o legătură cu acest teren. În sat, biserica mai are o grădină cu pruni lângă prunii lui Barbu Roman. În câmp are 17 pogoane de pământ, care se folosește de preot și cântăreș.

Sătenii vin la biserică mai mult iarna și pe la sărbătorile mari: Sfântul Dumitru, Ovedenie (Intrarea în biserică a Maicii Domnului), Sfântul Nicolae, Nașterea Domnului (Crăciunul prima zi), Sfântul Vasile, Boboteaza, Sfântul Ion, Blagoveștenie (Buna Vestire), Floriile, Paștele, Dumineca Mare, Sfântul Petre și la Sfânta Marie.

Preotul Firaiche Mihulescu este un preot evlavios și are o voce frumoasă. Răspunsurile liturgice le dau doi cântăreși: Nicolae Popescu și

1) A fost ridicat de Germani în 1917.

Gheorghe Stoichișescu. Cor bisericesc nu este. La sfârșitul slujbei, un cântăreș și câteodată și învățătorul citesc *cazania zilei*.

În afară de biserică, activitatea culturală a preotului se reduce la poezie date sătenilor și vizite făcute la casele credincioșilor pe la *ajunuri* de sărbători: ajunul Crăciunului, ajunul Bobotezii.

Ca studii preotul are seminarul din Râmnicu-Vâlcei, la care a urmat între anii 1872—1876. A venit preot în sat în 1879 de Paști.

Bătrânii pomenesc cu multă evlavie numele preotului Barbu Stoichișescu, ce a păstorit în acest sat, înaintea preotului Firaiche Mihulescu, de pe la 1823 până la 1876, model de evlavie, de pricepere și de conducător de suflete.

Se mai pomenesc numele preoților: Popa Dumitrașcu (depe la 1810-1846) și Popa Ion (1849).

4. Cum stă școala în acest sat ?

Localul de școală e cu o singură încăpere. Dimensiunile lui sunt: 10 metri lungime, 5 metri lățime și 2,70 metri înălțime. A fost construit în 1893. Azi nu mai corespunde cu numărul cel mare al copiilor de școală. Mobilierul e compus din 8 bănci vechi și o catedră. Împrejurul școlii e o mică grădiniță. În marginea satului, în locul numit „Conacul moșiei“, școala are o grădină în întindere de 6925 metri pătrați. I-a fost dăruită în 1899 de Ministerul Domeniilor. Acolo se va construi localul de școală, locul unde se află azi fiind al primăriei și prea mic pentru nevoile școlii.

Școala în sat există depela 1815, cu întreruperi chiar de ani întregi. Cea nouă există dela 1891.

Referitor la școala dinainte de 1891, din supusele bătrânilor — am putut afla următoarele:

Pela 1815, un preot bătrân a adunat câțiva copii într-o casă particulară, unde a început să-i învețe să scrie cu alfabetul cirilic, să citească, să facă puțină socoteală, să învețe rugăciuni, catechismul și psallirea. Metoda de predare: Învățătorul (preotul) zicea înainte și copiii după el: iar la scriere, copiii scriau ce scria învățătorul. După ce se învăța alfabetul, se dădea „dici până ici“. Ca material didactic aveau oarecare manuale vechi, apoi niște panachide pentru scris (un fel de blană din lemn de păr, ca tablilele de azi, pe care le ungem cu ceară). Pe aceste panachide se scria cu condei de pană de găscă, cu cerneală de funingină de pe coș. Cât știa învățătorul, atât învățau și elevii. Timpul de frecventare era dela Vinerea-Mare (14 Octomvrie) până la Sâmbăta Floriilor. Leafa învățătorului era 2 lei vechi de fiecare copil, plățiți de părinți. Putea urma copilul mai multe ierni până învăța toți psalmii pe nevăzut; atunci isprăvea cartea.

După acest preot bătrân au urmat ca învățători elevi de ai lui, tot în aceleași condițiuni până la Regulamentul organic când, pe lângă leafa de mai înainte, li-se mai dădea câte 600 oca de porumb din pătulele de rezervă. Atunci s'a făcut și un local de școală (1836).

Dela 1860, învățătorul — un sătean cu trei clase primare făcute în Turnu-Severin — a trecut cu leafa în bugetul eforiei școlaelor statului. I se plătea, pe lângă porumbul de mai înainte, 30 de galbeni anual. Școala cu acel învățător a durat până la 1875, tot cu vechiul sistem de predare, numai că în locul alfabetului cirilic s'a introdus alfabetul latin; apoi s'au mai adăugat fracții ordinare, regula de trei și regula de dobânzi la aritmetică; apoi ceva gramatică, geografie, istoria țării și cetirea. Psallirea s'a scos, rămânând rugăciunile și catechismul. În această școală au învățat bătrânii de azi. Tot în acest timp s'a stabilit ca durata școlii să fie de 4 ani și s'a introdus obligativitatea.

Din nenorocire, la 1873, școala a fost desființată de un revzor școlar. Bucuria copiilor că au scăpat de biciul dascălului.

La 1891, școala s'a deschis din nou, fiind trecută în bugetul statului. Învățător a fost numit tânărul Constantin Sănduțu, absolvent al școlii normale cu 4 clase din Craiova. Numărul școlarilor la început era de 20 iarna și 3 vara. Mare parte din ei erau din alte sate, căci prin împrejurimi nu se pomenea de școală. Ca local s'a folosit o casă micuță cu două odăi: o cameră și un ogeac, dată gratis de locuitorul frunțaș Sandu Brașoveanu.

La 1893 s'a construit actualul local de școală.

Populația școlii a mers crescând din ce în ce. Azi e de 52 elevi și 48 eleve. Numărul absolvenților dați în 15 ani de funcționare e de 103. Din acest număr, foarte puțini au părăsit satul pentru a căuta alte mijloace de trai decât ocupațiunea părinților *agricultori*.

Procentul știutorilor de carte al locuitorilor acestui sat este 42%.

Costul de celit este puțin dezvoltat. Sătenii nu prea cumpără cărți de celit și dacă cumpără vreunul, cumpără din cele copilărești. Săteanul e doritor de *noutăți*, căci, când vorbește cu câtecevea care „a mai umblat prin lume“, nu mai isprăvesc cu întrebările. *Și aci, e un gol de împlinit!*

Activitatea învățătorului a pășit peste pragul școlii. În primul rând, cu grădina școlară a dat un frumos exemplu sătenilor pentru cultura zarzavaturilor, a cartofului și a pomilor roditori altoiți.

5. Acte vechi.

a) Din condica de bolezăși pe anul 1833 scrisă cu litere cirilice

† Pârnu Brat

5. Astăzi la zăci zili ali luni Noemb anul o mii opt sufi treizeci și trei la satu Rocșoreani s'au botizat Constandin sin Ioan al Mării la leagea pravoslavnică naș findu-i Radu Kilom den satu Tii.

Popa Dumitrașcu

† Radu Kilom

† Ion Băclășanu

6. Astăzi la patrusprezăci zili ali luni Noemb anul o mii opt sufi trei zăci și trei la satu Rocșoreani s'au botizat Constandina sin Matei Brașoveanu naș findu-i Matei Busanu den numit sat.

Popa Dumitrașcu.

† Matei Busanu

† Ion Brașoveanu

7. Astăzi la patru spră zeaci zili ali luni Noemb o mii opt sufi trei zăci și trei la satu Rocșoreani s'au botizat Radu sin popa Barbu la leagea pravoslavnică naș findu-i Radu Ochea den satu Tămna

Popa Dumitrașcu

† Radu Ochea

b) Din condica de morți pe 1833 scrisă cu litere cirilice.

6. Astăzi la douăzeci și patru di zili ali lunii Decv anul o mii opt sufi trei zăci și trei au răposat Nicola sin prioteasăi Paraschivei di lunguară vârsta lui di ani opt sprăzeaci și s'au îngropat la bisărica den satu Rocșoreani jud. Meh di noi prioși Popa Dumitrașcu

7. Astăzi la douăzeci și nouă di zili ali luni Decv anul o mii opt sufi treizeci și trei au răposat Dumitrașcu Busanu di junghi vârsta lui di ani cinzeci și s'au îngropat la bisărica den satu Rocșoreani jud. Meh. di noi prioși

Popa Barbu

Prezident judecătorei jud. Meh.

„Condica satului Rocșoreani pi leat o mii opt sufi treizeci și trei s'au șit și s'au sămnat

Prezedent, indescifrabil